

Gabinet Schielów

W 2002 roku do zbiorów Muzeum Historycznego miasta stołecznego Warszawy (obecnie Muzeum Warszawy) trafił dar od zamieszkałej w Londynie Barbary Schiele. Obejmował on 964 pozycje inwentarzowe, wśród których znajdował się obszerny zbiór grafiki, map i rysunków, a także miniatury, meble, ceramika, szkło, militaria oraz pamiątki rodzinne w postaci fotografii, albumów wojennych i odznaczeń zmarłego w 2000 roku Jana Schielego, weterana polskich sił zbrojnych na Zachodzie. W tej darowiźnie wdowa po Janie przekazała do Muzeum rzeczy zgromadzone przez pochodzącą z Warszawy rodzinę, która po 1945 roku osiadła na emigracji w Londynie.

Warszawscy Schielowie wywodzili się z Saksonii. Protoplasta rodu trafił nad Wisłę jako grenadier gwardii przybocznej saskiego elektora Augusta Wettyna (1696 – 1763), który w latach 1733 – 1763 zasiadał na polskim tronie jako August Trzeci. W 1846 roku urodzony w Warszawie wnuk saskiego grenadiera, Konstanty Schiele (1817 – 1886) założył wspólnie z Błażem Haberbuschem (1806 – 1878) i Janem Henrykiem Klawe (1792 – 1874) browar porteru i piwa bawarskiego. Przedsiębiorstwo mieściło się przy ulicy Krochmalnej, a pod zarządem synów założycieli rozwinęło się i przekształciło w towarzystwo akcyjne. Po zakończeniu pierwszej wojny światowej w 1918 roku na skutek fuzji kilku dużych browarów powstała firma Haberbusch i Schiele. Zjednoczone Browary Warszawskie. Spółka Akcyjna. Przedsiębiorstwo to upaństwowiono w 1949 roku.

Henryk Schiele (1889 – 1966) był wnukiem Konstantego. We wrześniu 1939 roku wraz z synem Janem (1919 – 2000) przedostał się do Francji, tam obaj weszli w skład polskich sił zbrojnych na Zachodzie. Po zakończeniu II wojny światowej w 1945 zdecydowali się pozostać w Wielkiej Brytanii. Jan poślubił

Barbarę Kreduszyńską (urodzoną w 1926 roku), podobnie jak on wojenną emigrantkę z Warszawy. Z ośrodka Czerwonego Krzyża w Szwecji dotarła też do Londynu żona Henryka, Jadwiga z Ostaszewskich (1897 – 1975), członkini Armii Krajowej o pseudonimie Franciszka, zesłana w czasie powstania warszawskiego 1944 roku do KL Ravensbrück. Londyńskie mieszkanie Schielów zaczęło zapełniać się kolekcją, która stanowiła kontynuację przedwojennych zbiorów Jadwigi i Henryka, unicestwionych we wrześniu 1939 roku w wyniku zbombardowania ich mieszkania przy placu Trzech Krzyży.

Wojenne zniszczenia kraju oraz zmiany polityczne i społeczne w powojennej Polsce stały za podzielanym przez wielu polskich emigrantów poczuciem misji ocalenia pamiątek narodowej kultury. Patriotyczno-historyczny charakter kolekcji Schielów wpływał na wystrój ich mieszkania, które – jak każde wnętrze mieszkalne – odzwierciedlało status społeczny rodziny, tęsknoty i aspiracje jej członków. Po zmianach politycznych rozpoczętych w 1989 roku Jan i Barbara Schielowie, podobnie jak inni przebywający na emigracji kolekcjonerzy i kustosze rodzinnych zbiorów, zdecydowali się na przekazanie swojej kolekcji i części wyposażenia mieszkania do muzeów w kraju. Ze względu na związki rodziny z Warszawą ich zbiory trafiły do naszego Muzeum.

Ewa Klekot

kuratorka